

GLASBENI UTRIP 24.8.2022 – FESTIVAL SEVIQC BREŽICE

NAPOVED:

Gradovi Brežice, Bogenšperk in Snežnik ter dvorec Hudičev turn, so med 12. in 20. avgustom v svojih sobanah gostili letošnji festival Seviqc Brežice.

Glasbeni program, ki ga je zasnoval umetniški vodja Klemen Ramovš, je poslušalcem ponudil šest koncertnih večerov, pred njimi pa so potekali tudi pogovori z umetniki. Festivalsko dogajanje je spremljala Katarina Radaljac.

Rdeča nit tokratnega festivala Seviqc Brežice bi lahko bila - poleg poustvarjanja stare glasbe ter obiskov lokacij s pomembno kulturno dediščino seveda – tudi glasba za solo inštrumente. Na kar polovici koncertov se je namreč predstavil le en glasbenik, ki pa je poslušalke in poslušalce popeljal v intimni svet svojega inštrumenta in interpretacij del baročnih mojstrov. Tako smo se na otvoritvenem koncertu - v intimnem okolju kraja Soteska, kjer se nahaja dvorec Hudičev turn - preselili v Versajsko palačo. Tam je Robert di Visée ob večerih običajno igral kitaro in teorbo za kralja. Srbski mojster na teh inštrumentih, Andrej Jovanić, se je v svežem avgustovskem večeru tako prelevil v vlogo di Viséeja, ter občinstvo festivala Seviqc Brežice popeljal skozi lepo zaokrožen program, ki si ga je zamislil kot potovanje med različnimi tonalitetami. Te naj bi izražale različna razpoloženja: nežno, veselo, veličastno, pastoralno, zaljubljeno, pa tudi melanholično. Izvajal je suite oz. splete stavkov Roberta de Viséeja ter nekaj del Francesca Corbette, ki velja za najplodovitejšega skladatelja za baročno kitaro v sedemnajstem stoletju. Andrej Jovanić je dobro odigral vlogo slavnega baročnega interpreta, skozi občuteno interpretacijo njegovih del seveda. Program je bil sicer precej enoznačen, razen različnih tonalitet, so si bile skladbe med seboj strukturno in vsebinsko precej podobne. Pri interpretaciji so zato še toliko bolj izstopale pretanjene fineše, različna razpoloženja ter izvajalčeva zavzeta igra.

GLASBA

Drugi koncertni večer festivala Seviqč Brežice, ki ga je pripravila slovenska skupina OperArija v zasedbi Petra Vrh Vrezec, Al Vrezec in Gregor Klančič, je poslušalkam in poslušalcem ponudil kar osemnajst različnih uglasbitev stare latinske molitve s preprostim nagovorom *Ave Maria*. Časovno smo se sprehodili vse od Giulia Caccinija pa do Antonina Dvoraka in Frana Gerbiča.

16. avgusta je na gradu Bogenšperk nastopil italijanski violončelist Federico Toffano. Predstavil se je s programom, ki ga je naslovil *Solitudine e libertà: med Bachom in Italijo*. Koncert je začel in končal z Bachovima slavnima suitama za violončelo solo, med njiju pa je uvrstil dela manj znanih italijanskih avtorjev, ki so bili zaslužni za to, da se je v drugi polovici 17. stoletja violončelo začel vzpostavljati tudi kot solistični inštrument. Taffano se je izkazal kot dober poznavalec Bachovih del, saj je skozi izvedbe sledil vsaki frazi posebej premišljeno, z ravno dovolj pritiska na strune je poudarjal izstopajoča sozvočja. Prav tako se ni znašel v večjih tehničnih zagatah. Morda je izvedbam mestoma umanjalo nekaj svežine in sproščenosti, a zlasti v sklepnem delu koncerta se je Toffano bolj sprostil ter prepustil Bachovim razgibanim temam. V bolj svobodni in živahni interpretaciji smo lahko uživali tudi med izvedbami krajših del italijanskih skladateljev, ki so izhajali iz različnih regij. Tako nam Federico Toffano ponudil vpogled v razgibanost glasbenih slogov, ki so prevladovali v Italiji v drugi polovici 17. stoletja.

GLASBA

Pred nadvse ambiciozen izziv se je postavil španski violinist Jorge Jiménez, ki je v okviru festivala nastopil 17. avgusta na gradu Brežice. Slavne Bachove Goldbergove variacije je priredil za violino solo. Kot je zapisal v programski

list je šlo za *krčenje*, ki bi ga lahko primerjali s selitvijo vsega pohištva iz mogočne Versajske palače v majhno garsonjero v središču Pariza.

Igranje dvojemk, torej več tonov hkrati, predstavlja na violini izziv. Kadar so ti toni napisani, kot rečemo violinisti, »pod roko«, lahko dobro zazvenijo vsi hkrati. Ko pa so sozvočja zelo razgibana - kot je to seveda normalno za Godbergove variacije, napisane za inštrument s tipkami - lahko nastane težava. Katere tone, katera sozvočja, katere večglasne melodije poskušati prenesti na inštrument, ki ne premore veličastnega polifonega igranja? Jorge Jiménez je, kot je povedal med koncertom, izhajal iz svojih občutkov in tega, kar se je njemu zdelo najpomembnejše, da vzame ter prenese na violino. Pri izvedbi *Arie*, ki predstavlja osnovo za vse ostale variacije, smo lahko slišali, da se je trudil preslikati kar največ tonov, kot je še bilo mogoče. Rezultat je zvenel kot zelo zahtevna skladba za violino, kjer se igranje dvojemk sploh ne konča, posledično pa je prostora za to, da strune na violini zares zazvenijo, malo. K temu niso pripomogli veliki skoki čez strune ter nekoliko premočen pritisk nanje – v želji, da bi se zaslišal vsak ton. Med posameznimi variacijami, zlasti v drugem delu Bachove skladbe, se je slišalo, da se je Jorge Jiménez odločil za srednjo pot. Izpustil je več »originala«, kar je ostalo pa je bilo lažje bolj zveneče in interpretacijsko bolj bogato izvesti. Lahko smo sledili razvoju osnovne teme med posameznimi variacijami, ki pa je bila mestoma, in ne več za vsako ceno, obogatena z ležečimi toni, dvojemkami in virtuosnejšimi pasažami. Jorge Jiménez se je izkazal kot zelo nadarjen izvajalec, ki pa bi ga raje slišali izvajati Bachova dela, ki jih je skladatelj mojstrsko, in za izvajalca povsem dovolj zahtevno, ustvaril prav za violino.

GLASBA

Češka zasedba Musica Poetica se je na festivalu Seviq Brežice predstavila z zanimivim programom, ki so ga v celoti posvetili baročnim skladateljicam in

glasbenicam. Z izborom skladb so ustvarili priložnost za vse nastopajoče, da so se predstavili kot solisti. Tako smo v *Sonati* Isabelle Leonarde iz prvega dela koncerta, spoznali violinista Martina Flašarja, ki je začetni *Adagio*, bogato okrašen s trilčki, izvedel svečano in občuteno. Njegovo, lahkotnejšo igro pa smo lahko spremljali pri hitrejših stavkih *Sonate*. V drugem delu koncerta se je ob čembalistki Kamili Dubske, kot solistka predstavila flavtistka Lucie Lukášová. Njuna izvedba *Sonate* Anne Bon je bila tekoča in spevna, med sproščeno igro izvajalk je bilo dovolj prostora tudi za svobodnejše odigrane okraske. Sopranistka Jana Janků je svoj nastop začela nekoliko zadržano. Bolj občuteno, a še vedno z nekaj neprepričljivosti je pri izvedbi znane *Che si puo fare* Barbare Strozzi, odpela večje skoke, slišali smo postopne glisande in lepo odpete melizme.

GLASBA

Sklepni koncert letošnjega festivala Seviq Brežice, ki se je odvijal v idilični okolici gradu Snežnik, so pripravili odlični, mladi slovenski poustvarjalci zasedbe Messa di voce. To so flavtistka Urška Cvetko, violinistka Mojca Jerman in kitarist Izidor Erazem Grafenauer, ki je igral na baročno kitaro in teeorbo. Pridružila sem jim je še gostja večera, Johanna Lopez Valencia na violi da gamba. Večer so začeli in zaključili s postopnim prihodom/odhodom vsakega nastopajočega na oder oziroma iz odra. Med tem so improvizirali na osnovno glasbeno misel začetne/končne skladbe. Koncert so posvetili *fantastičnemu stilu*, ki je na presečišču renesanse in zgodnjega baroka postavil temelje za instrumentalno glasbeno ustvarjanje. Kot so zapisali ustvarjalci je bil to živahen, navihan, pa tudi dramatičen žanr, ki je puščal odprt prostor tudi za eksperimentiranje in improvizacijo. In če pogledamo na sobotni večer skozi te besede, lahko z zagotovostjo rečemo, da smo bili deležni odlične predstavitve omenjenega žanra. Energija in želja po svobodnem, svežem

glasbenem izražanju je ves čas spremljala nastopajoče, na odru so se vidno zabavali ter bili pri igranju nadvse usklajeni. Hkrati so bili zelo dovzetni za razvoj glasbenega materiala, slišali smo lahko tudi počasno, občuteno igro, kjer so še posebej poudarjali tiste disonantne tone, ki so poteku skladbe dodajali napetost in ekspresivnost. Okraske, ritmične posebnosti in hitrejše sekvence, so nastopajoči prav tako uporabili za poudarjanje glasbenih fraz in vnos dodatne svežine v izvedbo.